

teel der Vrije
(Amsterdam) de
het station ver-
vermindering
regelscom-
logies, zouwel
250, f 2. — ot
over, daarvoor,
en beroep,
worden vóór
van den heer

14 Juni on-
koop ik, dat de
die een paar
cht zal willen

W. HOVY.

Halvestuivers-
den heer J.
door Da. P.
den heer Tj.
Scharnegro-
ng te Makkum
n heer E. H.
it Soetermeer
amen f 113;
K. Vader te
kerkeraad van
mezel f 3.17;
Gravenhage
den heer H.
in de collecte
ons, gevonden
er en mevrouw
er G. T. W.
evr. de J. v. M.
3.76 %, samen
f 5; door
erk te 's Gra-
secte f 5; van
geboorte van
heer H. van
'de Zaaier'
rd door Dia-
S. f 1; van
in de collecte
r N. G. Geel-
19; van N. N.

te Aalten, uit
r Da. B. van
nillium f 25;
dam 136 gwe
20; 146 dito

l. Geref. kerk
ollecte, f 2.50;
C. te L. f 25;
recht, gevon-
terk, f 101 van
allum f 12.50;
aande, van G.

ingekomen:
C. C. te L.
Herneggen te
f 3.76; door
oorburg f 3;
addingsveen,
H. C. Scheu-
n lezen van
Da. B. van
van K. f 11
D. v. de V.
van Meij. C.
f 1, N. N. te
te W. f 9.75;
e collecte f 1;
f 2.50; door
e-stuiversver-
Meij. F. f 10,
iversvereeni-

ingmeester.

OMST
wijs

888.

ler Chr. Ger.

W. GIESINS,

niden worden

Hoongleeraar

g met debat

edagogische

Hospitium in

s toegang.

te kleine zaal

n, wordt be-

er H. Tulp,

voorzitter.

plaat van

biljetten uit.

biljetten te

naar ook uit

den Staats-

heid wen-

te duidelijke

, de kaart

ering recht te

voorn. uit

reis.

RDAM.

De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonneementen en Advertentie-zaak aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Warmoesstraat 106, Amsterdam.
Inzendingen die later dan Donderdag 's namiddags te 12 ure worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 24 Juni 1888. N°. 548.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonneementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau, Warmoesstraat 106, te Amsterdam.
Advertentie: van 1 tot 6 regels 80 Cent; voor elk regel meer 15 Cent.
Aanvragen en vermelding van Hefdegeven en Verlagen van Vereenigingen 10 Cent. per regel.

Opgevaaren ten hemel

ACHTIENDE ZONDAGSDEELING.

II.

Waar Christus is niet ingegaan in het heilighdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelve, om nu te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons.
Hebr. 9:24.

Staan de in de stellige belijdenis van het bestemde onderscheid, dat deze aarde hier beneden en den hemel daarboven tot twee ook plaatselijk verschillende deelen in Gods schepping maakt, waren onze Gereformeerde kerken te allen tijde in staat, om bij het wonderbare mysterie van Christus' Hemelvaart in het rechte spoor te blijven.

Hierdoor toch konden ze, zonder enig woordenspel, het feit zelf der Heilige Schrift belijden, dat Christus metterdaad voor het oog zijner jongeren ten hemel is gevaaren. Niet dat deze jongeren zich inbeelden dat hij opvoer, maar dat ze als getuigen er bij stonden toen hij opvoer. Dat hij opvoer en zij het zagen, en omdat ze het gezien en met eigen oogen aanschouwd hebben, er van hebben getuigd.

Ze merkten op, hoe de Heilige Schrift hier onze zwakheid en natuurlijke twijfelzucht te hulpe komende, zich zelfs uitput, om deze plaatselijke hemelvaart zoo duidelijk mogelijk te tekenen. Voor eerst door te zeggen, dat de Christus met zijn apostelen den Olijfborg opging; op den top van den Olijfborg met hen was en met hen sprak; na gesproken te hebben afscheid van hen nam; toen opvoer daar zij het zagen; door een wolk van voor hun oogen werd weggenomen; dat daarna de apostelen met hun oogen opwaarts in den hemel ziende, hem na-staarden en natuurden; dat er toen twee engelen bij hen stonden in menschen-gedaante, gehuld in witte kleeding; dat deze twee engelen in menscheijke woorden tot hen spraken; nogmaals het feit herhaalden, dat deze Jezus wel wezenlijk ten hemel was opgenomen; en er bijvoegden, dat deze Jezus, gelijkwerwijs zij hem naar dien hemel hadden zien opvaren, zoo ook uit dien hemel eens weder zou komen, naar diezelfde aarde die hij nu verlaten had. En eindelijk dat daarna deze jongeren, die eerst met Jezus den Olijfborg waren opgestegen, nu zonder Jezus van den Olijfborg terugkeerden, en, in heilige verwachting van de dingen die komen zouden, wegscholen in Jeruzalem.

Het denkbeeld, alsof de Heere Jezus in zijn opstijgen door het firmament zijn lichaam zou hebben afgelegd en verloren, om nu voortaan alleen geestelijk in den hemel te verkeerden, kon evenmin bij onze Gereformeerde belijders opkomen. Immers ze hadden van den heiligen apostel Paulus geleerd, dat Christus eenmaal het lichaam zijner geloovigen „gelijkvormig zou maken aan zijn heerlijk lichaam door diezelfde kracht waardoor hij ook alle dingen aan zich zelve kan onderwerpen" (Fil. 3: 21).

Ze wisten en beleiden derhalve, dat de Christus niet alleen van deze aarde opvoer, de hemelen doorging, en alzoo in het centrum van den hemel aankwam, maar ook dat hij sinds dat oogienlijk aldoor in zijn lichaam had verkeerd; slechts met deze verandering, dat dit zijn lichaam, dat eertijds het spoor van het vergankelijke droeg, thans werd een heerlijk lichaam, en dus verheerlijking moest ondergaan hebben.

Wel bezien greep er dus een dubbel mysterie plaats, dat wel dient onderscheiden. Vooreerst veranderde de Christus van woonplaats. Aanvankelijk was hij vleesch geworden en had onder ons gewoond. Nu had hij ons verlaten, om in te gaan in het heilighdom daarboven.

Maar ook, ten tweede, veranderde er iets aan den Christus. Nu wonende in den hemel daarboven en zijn Middelaarschap bedienende in het heilighdom, dat niet met handen gemaakt is, is de Christus anders dan hij op aarde was. Hij is nu verhoogd en verheerlijkt.

Deze verhooging of verheerlijking van den Christus had reeds een aanvang genomen met zijn opstanding. Niet, gelijk vele Lutherschen leeren, met zijn nederdalen ter helle, want, gelijk we bij de zestiende Zondagsafdeeling breed aantoonde, de nederdaling ter helle verzinkt diep in zijne vernedering en is van zijne verhooging eer het tegendeel. Neen, er zijn in de verhooging van den Middelaar slechts vier trappen. Ze vangt aan bij de Opstanding,

wordt voortgezet in de Hemelvaart, komt tot aanvankelijke rust in zijn gezet worden aan de Rechterhand Gods in de hoogte, en zal haar eindpaal eerst bereiken bij zijn Wederkomst ten gerichte.

Zeer juist zegt daarom de Catechismus, dat de Hemelvaart van Christus hierin bestaat, dat „hij opgeheven is in den hemel en ons ten goede daer is, tot hij wederkomt om te oordeelen de levenden en de dooden."

Hierop moet zelfs nadruk gelegd. Jezus' Hemelvaart mag niet op één lijn gesteld met Henochs wonderbaar wegvaren van deze aarde, noch met Mozes' verschijnen, noch ook met Elia's opvaren in een vurigen wagen en met vurige paarden. De hemelvaart van Christus is volstrekt niet enkel de aanduiding van de wijze waarop hij zonder nogmaals te sterven wegvare van deze aarde. Het is integendeel de aanvang van een lijn die doorgaat tot op den jongsten dag. Op den Olijfborg is het aanvangspunt van die lijn der glorie, maar het eindpunt van die lijn zal eerst bereikt zijn, als de heerlijkheid voor al zijn volk ingaat, en Hooft en leden saam in heerlijkheid schitteren zullen. Al wat daartusschen ligt komt er dus bij, en wordt door den Catechismus aangeduid met de woorden, dat hij ons ten goede daer is. Van ons weg, en toch ons nabij. Van ons gescheiden, en toch rusteloos met ons en voor ons bezig. Een magtige voortzetting van het verlossingswerk, geen oogenblik gestoord noch ooit afgebroken, en reeds in de ure der Hemelvaart profeterende van die glorieuse einduitkomst, als eens zijn glorie volkomen zal zijn in den triomf over al zijn vijanden en de heerlijkmaking van al zijn verlosten.

Maar juist daarom kunnen noch mogen we dan ook bij het enkele feit van Jezus' opvaren ten hemel blijven staan, en rijst met klem de vraag, welke verandering Jezus zelf door zijn hemelvaart onderging. Ook in den hemel daarboven blijft hij met ons bezig, voor ons arbeidend, voor ons strijdend, ons ten goede daarboven in het heilighdom verkeerend; maar toch in den hemel daarboven verkeert hij zelf in anderen toestand, dan hier op aarde. Hij is om zijn gehoorzaamheid tot in den dood, ja tot in den dood des kruises, uitermate zeer verhoogd. Hij is door lijden in zijn heerlijkheid ingegaan. Hij heeft nu ontvangen een naam boven allen naam die genoemd wordt in den hemel en op aarde. Alle machten zijn hem onderworpen. En het lichaam waarin hij thans verkeert is niet meer in gelijkheid des zondigen vleesches, maar heerlijk.

Verandering greep er dus onmiskenbaar plaats; de vraag is nu maar, wat hebben we van deze wonderbare verandering te denken; en het is juist bij de beantwoording dier vraag dat de kerken, die zich naar Luther noemen, een ander pad kiezen dan de kerken der Gereformeerden.

Immers hoort men de Lutherschen, dan weerspreken deze broederen wel de zonderlinge voorstelling van Schwenkfeld en andere geestdrijvers, alsof eerst onder het opvaren ten hemel de goddelijke natuur in den Christus zijn menscheijke natuur zou doordrongen hebben, maar dat er zulk een doordringing van de menscheijke door de goddelijke natuur bestond, leerden toch ook zij.

Ze vervielen namelijk reeds vroeg in de oude dwaling van Eutyches, alsof de vleeschwording van het Woord eigenlijk een dooreenmenging van de beide naturen zou geweest zijn. Alleen gaven ze toe, dat gedurende zijn omwandeling op aarde deze vermenging en doordringing nog niet uit was gekomen, en leerden diensvolgens, dat nu het wonder der Hemelvaart juist hierin bestond, dat deze doordringing van de menscheijke natuur door de goddelijke, die reeds van de heilige ontvangens van den Christus af bestond, maar die langen tijd verborgen bleef, en slechts een enkel maal doorstraalde, nu, bij zijn Hemelvaart, tot volle doordringing kwam.

Voor het onderhavig onderwerp doet het er dus niets toe, waar ze stellen dat deze oorspronkelijke vermenging of doordringing begon, want feit blijft toch dat ook volgens hun voorstelling van den Christus, gelijk hij thans in den hemel verkeert, de goddelijke natuur metterdaad de menscheijke doordrongen heeft.

De Middelaar, gelijk zij zich dien thans in den hemel denken, is niet een Christus in wien de beide naturen onderscheiden zijn gebleven, zoodat alleen de goddelijke natuur goddelijke en de menscheijke natuur geen andere dan menscheijke eigenschappen bezit, maar integendeel stellen ze, dat

de Middelaar, gelijk die thans in den hemel verkeert, de eigenschappen zijner goddelijke natuur aan zijn menscheijke natuur heeft meegedeeld.

Het kwam de Luthersche kerk hierbij voornamelijk aan, op die majestueuse eigenschap der goddelijke natuur, die wij in onze stamelende taal noemen Gods heilige alomtegenwoordigheid.

Het Eeuwige Wezen is door niets beperkt noch gebonden. „Zoo ik opvoer ten hemel, zie, Gij zijt daar, of bedde ik mij in de hel, zie Gij zijt daar!" Dat nu deze goddelijke eigenschap van alomtegenwoordigheid ook aan den Zoon met den Vader en den Heiligen Geest gemeen is, spreekt vanzelf, en wordt door alle kerken beleiden. Daarover loopt dus het geschil niet. Maar overmits de Zoon het vleesch heeft aangenomen, en dus, God zijnde en God blijvende, thans in onze menscheijke natuur verkeert, rees de vraag, of deze alomtegenwoordigheid, die aan zijn goddelijke natuur ongetwijfeld eigen is, nu ook werd meegedeeld aan zijn menscheijke natuur; en wel in zulk een zin, dat ook aan het lichaam van Christus alomtegenwoordigheid moet worden toegekend.

En op die vraag nu antwoordt de Luthersche kerk even beslist ja, als onze Gereformeerde kerken daarop neen zeggen.

Niet, gelijk oppervlakkige taal vaak beweert, alsof de Lutherschen dit enkel zoo leeraarden om hun Avondmaalstheorie te redden. Zoo gaat in geen kerk van Christus het leven en het denken toe. Neen, en deze Avondmaalstheorie en deze leer van de alomtegenwoordige eigenschap van Jezus' verheerlijkt lichaam, waren beide gelijkelijk uitvloeisel van éénzelde grondwilling, die veel dieper ligt, dan de meeste wanen.

God en mensch moeten uit elkander worden gehouden. God en mensch zijn twee. De Schepper en zijn schepsel zijn in den grond van hun wezen en bestaan onderscheiden. Er ligt tusschen God en mensch een grens die niemand overschrijden kan. God is en blijft eeuwig God, en het schepsel is en moet eeuwig schepsel blijven. En elke poging, om deze grens uit te wischen of te verflauwen, loopt er altoos op uit, dat de mensch als God wil zijn, en in God en het goddelijke niets dan een verhoogd en verheerlijkt menscheijk aanzijn erkennen wil. Het is de diepe zonde van het Pantheïsme.

En nu komt het natuurlijk niet in ons op, om onze Luthersche broederen uit de dagen der Hervorming te beschuldigen, als ware het hun toeleg geweest, om aan het Pantheïsme ingang te verschaffen. Eer streven ze daartegen met al hun macht. Maar desniettemin moet volgehouden, dat ze ongemerkt, onbewust en zonder het te bedoelen, metterdaad dit kwaad in de hand hebben gewerkt.

Hoe dit bij de erkende vroomheid des gemoeds, die hen ijveren deed, toeging, valt niet moeilijk in te zien.

Als ge u toch goed indinkt, wat het zegt, dat er zulk een grens, zulk een diepgaand onderscheid en dus zulk een afstand tusschen u en uw Schepper bestaat, zult ge ook vatten, hoe in het vroom gemoed de stille bede en de heilige drang kan opkomen, om, kon het en ware het mogelijk, dezen afstand in te korten, en zoo in hooger en inniger zin nabij God te zijn.

Er is namelijk tweemaal afstand die ons van den Eeuwige scheidt. Tusschen onzen God en ons gaapt enerzijds de schrikkelijke kloof der zonde, en ligt anderzijds de onmetelijke afstand die ons als eindige creaturen van den Oneindige scheidt. Nu is die kloof der zonde tegennatuurlijk, alleen door onze schuld ontstaan en moet dus weg, maar is die andere tegenstelling tusschen het eindig creatuur en de oneindigheid van het Eeuwige Wezen bestemd om eeuwig te blijven. Die kan nooit weg.

Staat een kind van God dus zuiver, dan schreit hij in zijn ziel over de kloof die hem van den Eeuwige scheidt, voorover de kloof door eigen zonde ontstond. Daartegen worstelt hij in. Die kloof bidt hij dat zijn Middelaar voor hem dempe. Over die kloof heen dorst zijn ziele naar de gemeenschap met den levenden God.

Daarentegen die andere kloof, die in het onderscheid tusschen zijn kleinheid en oneindigheid en de oneindige majesteit des Heeren HEEREN gaapt, meet hij, in steed van die te willen dempen, al breder uit. Hoe verder hij op den weg des levens voortschrijdt, hoe grootscher gedachten hij van de majesteit Gods en hoe kleiner gedachte hij van zijn eigen nietigheid krijgt. Die afstand wordt

steeds grooter. En hoe grooter die afstand wordt, hoe inniger en zaliger zijn aanbieden van het Eeuwige Wezen.

Maar, en dit nu is het groote gevaar, waaraan vrome, mystiek-aangelegde zielen steeds bloot staan, die beide zeer onderscheidene kloven worden nu vaak verward.

Omdat de kloof die in de zonde gaapt, weg moet, neigt men er nu toe om ook die andere kloof te dempen die tusschen 's Heeren oneindigheid en onze eindigheid ligt, en raakt door die bittere verwarring op een schriklijk dwaalspoor.

In het Paradijs ziet ge duidlijk, hoe deze laatste kloof tusschen God en mensch door God zelf gesteld en verordineerd is, en hoe niet God maar Satan er den mensch toe verleidt, om die tweede kloof te overbruggen. De mensch moest mensch blijven, en moest niet als God zijn. Maar Satan treedt aanstonds op, om hem in het oor te fluisteren: „Die kloof tusschen u en uw God moet weg. Uw oogen moeten geopend worden, en ook gij moet als God zijn."

Wel verre van daar dus, dat er ooit iets vrooms of heiligs zou gelegen zijn in dit mystieke pogen om den afstand tusschen den oneindigen God en ons eindige wezens op te heffen, ligt veel eer in elk pogen van dien aard het eigen wezen der zonde. Zeer bedekt, het is zoo, maar niettemin wezenlijk. In zeer vrome windseled geworden, maar niettemin zeer onvroom in zijn innerlijke drijfkracht.

En het is dit kwaad nu, dat door Eutyches het eerst in de belijdenis van den Christus werd ingedragen, en dat door de Luthersche godgeleerden overgebracht is op de verhooging van den Middelaar.

Christus is metterdaad als Middelaar de geroepene en van God verordineerde, om de kloof tusschen den Heere HEERE en ons, zijn gevallen schepselen, te dempen. Maar welke kloof dempt Christus door zijn Middelaarschap? Op die vraag komt het alleen aan. En dan zeggen we, dat Christus gekomen is eeniglijk en uitsluitend om de kloof te dempen, die de zonde tusschen den heiligen God en ons onheilige zondaren groeft; maar in geen enkel opzicht als Middelaar geroepen was, om de kloof te dempen die ons eindige wezens afscheidt en onderscheidt van den Oneindige.

Integendeel wil men het Middelaarschap van den Christus ook met die tweede kloof in verband brengen, dan zeggen we zoo beslist mogelijk, dat Christus door zijn Middelaarschap die tweede kloof juist verbreed heeft en weer teruggebracht tot haar oorspronkelijke, van God bestelde afmetingen.

Onze zonde was het, die op Satans aansporen, die kloof had pogen weg te nemen, en Christus is het, die al wat wij in die kloof geworpen hadden, er weer voor ons uittrok, opdat voor het bewustzijn van Gods kinderen die van God verordineerde kloof weer in al haar onpeilbare, bodemloze diepte zou uitkomen.

En al de nameloze ellende, die deze valsche mystiek der geestdrijvers, die de vloek van het Pantheïsme drijven, en de valsche ader der Vermittelings-theologie over Christus' kerkgebrac heelt, is nu juist hierin gelegen, dat men den Middelaar dienst laat doen, ja, ook om de kloof der zonde weg te nemen, maar toch eigenlijk eerst en meer nog om ook die andere kloof tusschen Gods oneindigheid en onze eindigheid voor ons zielsbewustzijn te dempen.

En dit nu is de zonde die ook in deze averechtsche leer van de verkeerd voorgestelde verhooging van den Heiland ligt.

Christus was God, Deze Christus die God was nam onze natuur aan. Zoolang ik dus belijden blijf, dat de goddelijke en de menscheijke natuur, als oneindig de ééne en eindig de andere, ook in de Christus principieel van e'kander onderscheiden blijven, loop ik zuiver. Maar bega ik de fout om in den Christus de grens tusschen die beide op te heffen, en te zeggen dat in den Christus de ééne natuur de andere doordrong en aan de menscheijke natuur een oneindige eigenschap van alomtegenwoordigheid werd meegedeeld, dan is op dit ééne punt althans de kloof, die het creatuurlijke en den Schepper vaneenscheidt, weggenomen, en het „als God zijn" toegekend aan een geslachte menscheijke natuur.

En daarom blijven we ons met hand en tand tegen zoo diep onware voorstelling verzetten.

Christus' menscheijke natuur was evengoed creatuurlijk als de natuur waarin wij leven, want immers onze natuur nam hij aan. Te zeggen dat in Christus deze menscheijke natuur als Gods natuur werd, is

derhalve zeggen dat onze natuur vergoddelijkt is. En dit te bedoelen of over de lippen te laten komen, wat is het anders dan nog eens, en nu op vrome wijze, terugvallen in de oude zonde van het Paradijs?

KUYPER!

„Wee den gerusten te Sion!"

Wee den gerusten te Sion, en den zekeren op den berg van Samaria; die de voornamesten zijn van de eerstelings der volken, en tot dewelke die van het huis Israels komen.
Amos 6: 1.

Met zijn zielsoog te staren in een wereld, die God niet vreest, is schriklijk, maar veel schrikliker nog is het, door Sions straten te wandelen en te zien hoe de gerusten in Sion zichzelf misleiden.

In de booze, ruwe wereld kunt ge de boetsatijnen nog opsteken, en als in de dagen van Noach gerechtigheid prediken, en heur zonde haar aanzeggen in haar aangezicht.

Die wereld vreest God niet, en smooit de stem van haar conscientie, en leeft voor ijdelheid en zingenot, en verteedt het recht met den voet. En ze weet dat ze het doet. En daarom, hoe fel ze ook tegen uw roepen inschreeuw, toch raakt de roepstem van boete en bekeering die ge in haar midden doet uitgaan, haar innerlijk bewustzijn. Ze weet dat ze zichzelf verlaagt.

Maar aan de gerusten in Sion is geen speld vast te krijgen. Immers niet zij zijn het, die op de paden der wereld omduiden, integendeel Sion is hun lust en keuze. Alleen Jeruzalem is schoon in hun oog. Aan Jeruzalem hangt al hun glorie.

Blaas de boetsazuin in de wereld, en zij, die geruste in Sion, juichen u toe. Treed op als prediker der gerechtigheid, en zij vrouwen dankend de handen dat er weer een woord der bestraffing naar de wereld uitgaat. Van Sions timme zien ze in heiligen trots op de wereld buiten Sion neder, en jubelen er in, als er over die wereld weer een oordeel nitaagt of de boetsprediker die wereld aangriipt in haar weerspanning en misdadig woelen.

Slechts één ding, ge moet hen niet te na komen. Ge moet u niet inbeelden, dat ook voor hen het woord van vermaan en bestraffing nog noodig kan zijn. Van een onweder dat over de wereld kan losbarsten, hooren ze gaarne, maar in Sions gevelspitse en in Sions toren slaat het weerlicht van dien storm der elementen nooit in.

Och, al wat ge de wereld kunt toeroepen is immers dat ze naar Sion heur schreden zal wenden, dat ze in Sion mocht geboren worden. En nu zij zijn zimmers in Sion. Zij denken er niet aan, om Sions poorte weer uit te treden. Wat wilt ge dan?

Wat wilt ge dan? Waarom zouden ze in Sion ongerust zijn?

En geentlijk verstaan is dat ook zoo. Als ge door de poorte en muren van het uitwendige Sion doordringt naar de verborgen heiligheden van het geestelijk Sion, dat in al-machtige genade gegrondvest ligt, dan is er voor onrust geen plaats, voor ongerustheid en bezorgdheid geen oorzaak.

Wie in dat Sion inging die is geborgen. Dien treft geen pijn van den vijand daarbuiten meer. En dien kan niemand meer rukken uit de hand en uit de macht van Sions gezalfden Koning.

Maar, dat zijn „de gerusten in Sion" niet, tegen wie Gods heilige profet toernend ingaat. Die zó in Sion gerust mag zijn, dien is zijn gerustheid een oorzaak van lof, een wonder-genadegeve van zijn Heere en Koning; een zalige, van God uitgaande geloofswerking in zijn hart.

Neen, een heel ander Sion is het waar de profet zijn woord tegen slingt. Een Sion dat niet in maar uitwendig is. Een Sion waarin gezongen wordt: „Des Heeren tempel, des Heeren tempel zijn wij!" Kortom, een Sion waarin alles een vorm, een gestalte, een gedaante heeft, die naar het voorbeeld van het inwendig Sion is afgemeten, maar zonder dat er e'kheid voor het wezen is. Een Sion in uw denkweld, en in de belijdenis uwer lippen, een Sion van gemoedsaandoeningen en gemoedelijkheden, een Sion van levensantien en zelf gekozen kringen, maar zonder dat het brullen des Heeren HEEREN er in wordt gehoord, en het saizen van den wind des Almachtigen.

En nu verwerpen we dat uitwendig Sion niet. Integendeel, al wat het inwendig Sion toeborst, spreekt ook zoo, getuigt op gelijke wijs, weet te roemen in gelijke ervaringen, en schikt zich naar dezelfde levensantien; alleen maar, indien het echt werk is, zijn dit wel vormen waar zich het leven in uit, maar in het het leven zelf niet.

Dan schuilt het leven daarachter; dan komt het leven daarin uit, dan straalt het daarin door; dan houdt het zich daarachter verborgen; en al dit uitwendig spreken en belijden en meelopen is slechts een middel, waardoor het straalgevijs naar buiten treedt.

Doch als er dat nu niet achter zit; als het een vorm sonder wezen; een looze kalkwand is